

Dėl nepakankamų ES sankcijų ir kitų priemonių trūkumo kišimasis į Sąjungos valstybių veiklą tampa labai patrauklus, teigia tyrimą baigęs specialus EP komitetas.

Antradienį savo veiklą baigė [specialusis Europos Parlamento komitetas](#) užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, klausimais. Komitetas, 18 mėnesių tyręs užsienio šalių įtaką ES ir surengęs daugiau nei 50 klausymų, patvirtino savo rekomendacijas (25 balsai už, 8 prieš ir 1 susilaikė).

Jose pažymima, kad europiečiams ir ES valstybių atstovams smarkiai trūksta suvokimo apie autokratinį režimą, ypač Rusijos ir Kinijos, keliamą pavojų. Gynybos, įstatymų ir ES valstybių koordinavimo spragos leido piktavališkiems veikėjams vykdyti kibernetinius išpuolius, užvaldyti svarbią infrastruktūrą, užverbuoti buvusius elitinius politikus ir skaldyti visuomenę.

Siekdami atgrasyti tolesnius išpuolius, europarlamentarai ragina ES didinti visuomenės suvokimą apie užsienio valstybių kenkėjišką veiklą, stiprinti kovos su melagienomis pajėgumus, griežčiau reguliuoti jas skleidžiančias interneto platformas ir socialinius tinklus bei taikyti sankcijas už jų skleidimą.

Komitetas taip pat siūlo remti nepriklausomą žiniasklaidą ir faktų tikrintojus bei skatinti kovą su melagienomis visomis ES kalbomis. Europarlamentarai sveikina Lietuvoje įsteigto nepriklausomo tyrimų ir kovos su dezinformacija centro „debunk.eu“ veiklą, siūlydami kitoms ES valstybėms pasitelkti šio centro patirtį nustatant melagienas ir viešinant jų paneigimą visuomenei.

EP nariai taip pat siūlo skelbti apie kai kurių Europos partijų netinkamus ryšius su Rusija ir drausti, kad jas finansuotų trečiosios šalys. Jie ragina įpareigoti buvusius aukštas pareigas ėjusius politikus viešinti savo pajamas ir turtą, kad apsunkintų užsienio veikėjų mėginimus juos užverbuoti.

Europarlamentarai mano, kad ES ir jos valstybės turi numatyti finansavimo alternatyvas, kad didelės jų ypatingos svarbos infrastruktūros objektų dalys nepatektų trečiųjų šalių nuosavybėn. Tai šiuo metu vyksta Kinijai investuojant į povandeninius kabelius Baltijos, Viduržemio jūrose ir Arkties vandenyne.

Rekomendacijose taip pat raginama nedelsiant stiprinti kibernetinės gynybos pajėgumus ir palankiai vertinamas Regioninio kibernetinės gynybos centro įkūrimas Lietuvoje praėjusių metų liepą.

Specialaus EP komiteto išvada: kištis į ES valstybių veiklą patrauklu

EP pranešėja Sandra Kalniete (Europos liaudies partija, Latvija) teigė: „Mūsų tyrimas atskleidė didelį nerimą keliančius įrodymus, kaip piktavaliai užsienio veikėjai puola mūsų demokratiją, naudodamiesi visomis visuomenės grupėmis. Dar labiau neramina tai, kad ne tik įstatymų leidėjai, bet ir plačioji visuomenė nesuvokia puolimo masto, o mūsų diskusijų, įstatymų ir asmeninių pastangų nepakanka veiksmingai užkirsti tam kelio. Todėl turime nedelsiant užkamšyti egzistuojančias spragas: reikalauti interneto platformų atsakomybės ir jų algoritmų viešinimo, stiprinti pilietinę visuomenę ir nepriklausomą žiniasklaidą, rengti apmokymus ir taip didinti asmeninę atsakomybę bei puoselėti žiniasklaidos raštingumą.“

Dėl galutinio rekomendacijų teksto dar bus balsuojama kovo mėn. EP plenarinėje sesijoje.

